

LİSANSÜSTÜ TEZ İNCELEMELERİ

Editör: Hatice GÜÇLÜ NERGİZ
E-posta: hg.nergiz@kocaeli.edu.tr

Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, Cilt 36, Sayı 1, Bahar: 162 - 166, 2025
Copyright © 2025 anatolia
Bütün hakları saklıdır
ISSN: (Çevrimiçi: 2822 - 4647 - Baskı: 1300 - 4220)
<https://doi.org/10.17123/atad.1698991>

Farklı Dillerde Lisansüstü Tez İncelemeleri

Postgraduate Thesis Reviews in Different Languages

Hatice GÜÇLÜ NERGİZ

Kocaeli Üniversitesi

Turizm Fakültesi

Anahtar sözcükler:

Bitki örtüsü, Kentsel ekoloji,
Instagram, Japonya.

Key words: Vegetation, Urban greening, Instagram, Japan.

ÖZ

Çalışmada, Portekizce yayımlanan bir yüksek lisans tezi değerlendirilmektedir. Tez çalışması, destinasyonların turist imajını şekillendirmede bitki örtüsünün ve yeşil alanların rolünü araştırmaktadır. Vaka çalışmasına dayanarak tasarlanan bu çalışmada görsel yöntemler, içerik analizi ve netnografi yönteminden yararlanılmıştır. Çalışma, Japonya'nın Kyoto ve Fukuoka şehirlerinde turistler ve destinasyon yönetim organizasyonları tarafından Instagram'da paylaşılan fotoğraflara ve metinsel verilere dayanmaktadır. Sonuçlar, turist fotoğraflarında bitki örtüsünün fazla olduğunu, bu sonucun ise Japonya'nın doğaya olan kültürel saygısını ve sürdürülebilirliğe olan bağlılığını somutlaştırdığını ortaya koymaktadır.

ABSTRACT

The study evaluates a master's thesis published in Portuguese. The thesis explores the role of vegetation and green spaces in shaping the tourist image of destinations. Designed based on a case study, this research utilizes visual methods, content analysis, and netnography. The study focuses on analyzing photographs and textual data shared on Instagram by tourists and destination management organizations in the Japanese cities of Kyoto and Fukuoka through. The results reveal a significant presence of vegetation in tourist photos, which embodies Japan's cultural reverence for nature and commitment to sustainability.

GİRİŞ

Sürdürülebilir turizm, ev sahibi toplulukların sosyal, kültürel ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılarken, turistlerin tekrar ziyaretlerini teşvik eder. Sürdürülebilirliğin temel amacı, tekrar ziyareti teşvik ederken aynı zamanda varış noktasının sosyal, kültürel ve ekonomik özelliklerini ve çevreyi korumaktır. Yenilikçi fikirler, geçmiş hatalardan ders çıkarmak, olanakları tam olarak kavramak, sorumlulukları yerine getirmek ve esnek eylem planlaması sürdürülebilir turizm gelişimi için gereken unsurlar arasındadır. Sürdürülebilirlik, ziyaretçileri bölgeye çeken turizm endüstrisine güçlü bir şekilde odaklanmayı gerektirir. Destinasyonların doğaya, kültüre saygısını ve sürdürülebilirliğe bağlılığını ortaya koyan araştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Bu nedenle, bu sayıda sürdürülebilirliği farklı açıdan ele alan bir tez çalışmasına yer

verilmesine karar verilmiştir. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nin Bahar 2024 sayısında başlanan "Farklı Dillerde Lisansüstü Tez İncelemeleri" başlıklı bölümün bu sayısında "Japon Şehirlerinin Turistik Manzaralarında Kentsel Bitki Örtüsü Sosyal Ağlarda Paylaşılan Görsel İçeriğin Analizi" başlıklı yüksek lisans tezi incelenmiştir.

Lizbon Üniversitesi Coğrafya ve Mekânsal Planlama Enstitüsü Estoril Misafirperverlik ve Turizm Okulu'nda 2024 yılında tamamlanan tezin yazarı Maria Inês Duarte Leite Pinto dos Santos'dur. Tarama, Proquest veri tabanında İngilizce ve Türkçe dilleri haricinde turizm anahtar kelimesiyle Bilimsel İncelemeler/ Tezler kategorisinde son 12 aydaki çalışmaları kapsayacak biçimde gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda saptanan tezlerin özetleri okunarak, konu ve yöntem farklılığı olanlar belirlenmeye çalışılmış ve içlerinden Portekizce hazırlanan bir

yüksek lisans tezi seçilmiştir. Bu tez, Japonya’da iki turistik destinasyonda kent genelinde turistler ve destinasyon yönetim organizasyonları tarafından sosyal medyada paylaşılan görsellerin bitki örtüsü ve yeşillikler açısından karşılaştırmasına dayanmaktadır.

Japonya Şehirlerinin Turistik Manzaralarında Kentsel Bitki Örtüsü: Sosyal Ağlarda Paylaşılan Görsel İçeriklerin Analizi

Çevresel sürdürülebilirlik, yaşadığımız ekolojik kriz ışığında ve modern toplumların kalkınma modelinin neden olduğu çevresel tahribatı hafifletme çabasıyla toplumda giderek daha fazla tartışılan bir konu haline gelmiştir. Son zamanlarda kentsel mekânların yeniden doğallaştırılması, yalnızca yerel halkın yaşam kalitesine, ekosistemlerin yenilenmesine ve kentlerin çevresel risklere karşı dayanıklılığına değil, aynı zamanda turizmin gelişmesine de katkıda bulunan “yeşil altyapıların” oluşturulmasıyla ilişkili bir kentsel yenileme çözümü olarak ortaya çıkmıştır.

Çalışmanın konusu, “Japon şehirlerinin turistik imajında bitki örtüsünün önemi nedir?” şeklinde belirlenmiştir. Horner ve Swarbrooke’a (2002) göre turistin satın alma kararını etkileyen çok sayıda faktör bulunmaktadır. Destinasyon imajı, turistlerin sadece destinasyonu seçerken değil, planlamadan, ziyaret öncesinden, seyahat sırasında ve sonrasındaki davranışlarına kadar karar alma süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır (Mirzaalian 2021).

Tez çalışması dört bölümden oluşmaktadır. Giriş başlığını taşıyan birinci bölümde, problem, araştırma sorusu ve hedefler, metodoloji alt başlıkları ele alınmıştır. İkinci bölümde teorik- kavramsal çerçevede kentleşme ve kentsel doğa, kentsel bitki örtüsü, kültürel ve eğlence hizmetleri, kentsel mekânların yeniden doğallaştırılması, kentsel yeşillendirme projeleri, kentsel turizm ve kentsel bitki örtüsü, Japonya şehirlerinin doğallaştırılması konuları incelenmiştir. Tezin üçüncü bölümü metodolojiye ayrılırken, dördüncü bölümde sonuçlara yer verilmiştir.

Tezin kavramsal çerçevesinde kentsel doğa, kentsel yenilenme ve turistik destinasyon imajı tanımlanmıştır.

Bu aşamada, sürdürülebilir kentsel dönüşüm projelerinin hangileri olduğu ve geliştirildiği, kentleri daha yeşil kılmak için hangi yatırımların yapıldığı önemlidir. İklim değişikliğinin azaltılmasına katkıda bulunması gibi, nüfusun ve turistlerin refahı ile çevre üzerinde ne gibi etkilerinin olduğunu anlamak da önemlidir. Çalışma, sosyal ağlarda kentlerin turistik imajında kentsel bitki örtüsünün varlığında herhangi bir evrim olup olmadığını belirlemek ve ayrıca sosyal ağlarda yer alan görselleri analiz etme üzerine tasarlanmıştır. Bu doğrultuda, destinasyon yönetim organizasyonları ve ziyaretçiler tarafından sosyal ağlarda paylaşılan fotoğraflar ve videolar aracılığıyla Japon şehirlerindeki kentsel bitki örtüsünün nasıl temsil edildiği analiz edilmiştir. Bu bağlamda, insanların görsel paylaşmak için en çok kullandığı sosyal ağlardan biri olan Instagram kullanılmıştır. Japon şehirleri ise Kyoto ve Fukuoka olarak belirlenmiştir.

Metodoloji

Japon şehirlerinin turistik imajında bitki örtüsünün önemi nedir? sorusuna yanıt vermek amacıyla hazırlanan tez çalışmasında Japon şehirleri Kyoto ve Fukuoka’ya odaklanarak, sosyal ağlarda paylaşılan fotoğraflara dayanan veriler üzerinden araştırma gerçekleştirilmiştir. Günümüzde, sosyal ağlar, yazılı ve görsel bilgilere dayanması açısından da önemli bir araç haline gelmiştir. Analiz için kullanılan görüntüler, bu araştırma için seçilen sosyal ağ olan Instagram’dan alınmıştır. Instagram, kullanım yaygınlığı açısından sosyal ağlar arasında dördüncü sırada yer alması (Walsh 2022) ve kullanıcılar tarafından görsel paylaşımlardan veri kümeleri sağlaması nedeniyle tercih edilmiştir. Bu paylaşımlar, bireylerin davranışlarını ve tercihlerini anlamayı mümkün kılmaktadır (Bakhshi vd. 2014). Japonya’da, Covid-19 pandemisinde Nisan 2020 ile Ekim 2022’de sınırlar kapanmıştır. Bu nedenle, analiz için görüntüler sınırların açıldığı Kasım 2022’den itibaren başlayarak, 1-30 Kasım 2022 arasında toplanmıştır.

Turistler tarafından yayınlanan fotoğraflar, bu çalışmada kullanılmak amacıyla programcı Bruno Guerreiro tarafından kodlanan InstaScraper programı aracılığıyla elde edilmiştir. Program, her etikette (hashtag) en az 100 fotoğraf çıkar-

mak için her gün çalıştırılmıştır. Bu aramalarda Instagram'da etiketlerde Kyoto ve Fukuoka anahtar kelimeleriyle görsel ve metinsel veriler de arama yapılmıştır. Bu etiketler, içerik toplayıcıları olarak işlev görerek, bu şehirlerle ilişkili çeşitli görüntülerin kapsamlı bir şekilde toplanmasına olanak tanınması nedeniyle tercih edilmiştir.

Görsellerin turistler tarafından paylaşılmış olma koşulunu gerçekleştirmek için ilk olarak paylaşım sahibi kişinin turist olup olmadığı belirlenmiştir. Bu amaçla, yayında yer alan kullanıcı bilgileri incelenmiştir. Burada bir standart kural belirlenmiştir. Buna göre eğer paylaşım Japonca yazılmışsa ve paylaşım sahibinin Japonya'nın başka bir şehrinde yaşadığına dair bir bilgi, atıf varsa yerel sakin olarak sınıflandırılmıştır. Burada bir bilgi, atıf olmasa da paylaşım Japonca olduğundan kişi yerel sakin kabul edilmiştir. Paylaşım, Japonca dışında bir dilde yazılmışsa ve analiz edilen şehirlerden birinde ikamet ettiğini belirtici bir bilgi yoksa bu durumda turist olarak kabul edilmiştir. Instagram'dan alınan fotoğraflardan, bitki örtüsü içeren manzara ların yüzdesini (bitki örtüsü olup olmadığı/bitki örtüsü olanlarda fotoğraf oranının çok veya az olması) belirleme işlemi yapılmıştır. Bunun için doğanın bir kısmını gösteren fotoğraflardan, bunun kentsel alanda bulunan bitki örtüsü olup olmadığını ve ne tür bitki örtüsü olduğunu belirlenmesi sağlanmıştır.

Program çalıştırıldığında tüm fotoğrafları içeren bir klasör ve fotoğrafların meta verileri ve açık-

lama içeren bir Excel sayfası oluşturacak şekilde programlanmıştır. Program her çalıştırıldığında, istenen görüntü miktarıyla birlikte, Excel sayfasına her bir görüntünün: (1) görüntünün kimlik numarası, (2) programın görüntüyü sosyal ağdan çektiği zaman, (3) görüntünün köprüsü, (4) görüntünün başlığı, (5) genellikle @ ile başlayan kullanıcı adı, (6) orijinal ad, (7) kullanıcının biyografisini içeren bilgiler aktarılmıştır.

Resimsel verilerin içerik analiziyle incelenmesinde, literatürde ifade edildiği gibi (Park vd. 2019, Gorji vd. 2023) her bir fotoğraf bir birim olarak kabul edilmiştir. Görüntülerin ön analizinden elde edilen tümevarımsal bir sınıflandırma süreciyle veriler 17 kategoriye ayrılmıştır. Her kategori için örnek görüntülere ait birer örnek ve tanımlama kriterleri açıklanmıştır. Tez çalışmasında yer alan ilk kategori geleneksel mimari ve tarihi binalardır. Diğer kategoriler ise şunlardır: 2) Modern mimari, 3) şehir manzarası, 4) hayvan türleri, 5) bahçeler ve halk parkları, 6) özel bahçeler ve parklar, 7) yol kenarı bitki örtüsü, 8) doğal bitki örtüsü, 9) etnografik unsurlar, 10) etkinlikler ve gösteriler, 11) müzeler ve sanat eserleri, 12) gastronomi, 13) çiçek düzenlemeleri, 14) oteller ve konaklama tesisleri, 15) restoranlar ve kafeler, 16) kültürel turizm faaliyetleriyle bağlantılı olmayanlar, 17) diğer. Bu kategorilerden birine ait açıklama ve bir örnek görsel Tablo 1'de verilmiştir.

Ardından, turistler tarafından yayınlanan her fotoğrafta bitki örtüsü bulunup bulunmadığı kont-

Tablo 1. Görüntü Kategorileri

Kategori	Tanımlama Kriteri	Örnek
1) Geleneksel mimari ve tarihi binalar	Yerel kültür ve geleneğe kök salmış bir tasarıma ve yapıya sahip binaları kapsayan görüntüler. Bu stil, yerel kültürel, sosyal ve dini mirastan etkilenen tanınabilir tasarımlar sunar. Genellikle, geleneksel mimarinin inşaat yöntemleri yerel çevreye uyum sağlayacak şekilde inşa edilir ve belirli bir kültür içinde bile bölgeden bölgeye farklılık gösterebilir.	

rol edilmiştir. Bu amaçla, her fotoğraf için, mevcut bitki örtüsü türlerini belirlemek gerekmiştir. Görüntülerde bitki örtüsü bazen ön planda iken bazı fotoğraflarda arka planda da yer alabilmektedir.

Turizm destinasyonu yönetim organizasyonlarının resmi hesaplarından da bu organizasyonlar tarafından bitki örtüsüne ne kadar önem verildiğini karşılaştırmak amacıyla görüntü toplanmıştır. Bu amaçla Kyoto şehrinin Instagram hesapları @visit_kyoto ve Fukuoka şehrinin @goodvibes_fukuoka hesaplarından görüntüler toplanmıştır.

Turistler tarafından yayınlanan görüntülerin seçimi ve tanımlanması ile sınıflandırılması yaklaşık beş ay sürmüştür. En çok zaman alan işlem ise her görüntünün sınıflandırılması olmuştur. Bunun nedeni, toplanan her fotoğrafta tek tek ne tür unsurların bulunduğu kontrol edilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, her görüntü için ayrı ayrı ön plan ve arka planda bulunan unsurların netleştirilmesi gerekmektedir.

SONUÇ

Son yıllarda sürdürülebilirliğin kentsel planlamadaki önemi giderek daha fazla anlaşılıyor ve dünya genelindeki kentler daha yeşil, daha yaşanabilir çevreler yaratma çabasına giriyor. Japonya’da sürdürülebilirliğe olan bu bağlılık Kyoto ve Fukuoka gibi şehirlerde kentsel yeşil alanların iyileştirilmesi için çabaların gösterildiği açıkça görülmektedir. Bu girişimler yalnızca çevrenin korunmasına ve biyolojik çeşitliliğe katkıda bulunmakla kalmıyor, aynı zamanda bölge sakinlerinin refahını ve yaşam kalitesini de artırıyor. Kent manzaralarına yeşil altyapıyı entegre ederek şehirler iklim değişikliğinin etkilerini azaltabilir, hava ve gürültü kirliliğini azaltabilir ve daha sağlıklı toplumlar yaratabilir. Kentsel bitki örtüsünün varlığı insan yaşamı üzerinde hem fiziksel hem de psikolojik açıdan çok sayıda olumlu etkiye sahiptir. Kentsel bitki örtüsünün karbon azaltımı ve sıcaklık düzenlemesi gibi çevresel faydalarının yanı sıra insan sağlığı ve refahına da doğrudan faydaları bulunmaktadır. Yeşil alanlara erişimin, stres seviyelerinin azalması, ruh sağlığının iyileşmesi ve fiziksel aktivitenin artmasıyla ilişkilendirildiği belirtiliyor. Doğanın kültürel olarak derin köklere sahip olduğu Japon şehirlerinde, kentsel bitki örtüsü önemli bir rol oy-

nar. Özellikle bölge sakinleri ve turistler arasında doğal dünyayla bağlantı duygusunun geliştirilmesi ve refahın teşvik edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Kentsel bitki örtüsü aynı zamanda kentlerin turistik deneyimini ve destinasyon imajını şekillendirmede önemli bir rol oynuyor. Park, bahçe ve sokak bitki örtüsü ağaçlarla çevrili sokaklar, Kyoto ve Fukuoka gibi şehirlerin turistik yerler olarak çekiciliğini artırıyor ve ziyaretçilere dinlenme, keşif ve kültürel etkileşim fırsatları sunmaktadır. Ayrıca, sonbaharda ikonik Japon Akçaağacı yaprakları gibi mevsimlik yaprakların canlı renkleri, turistleri büyüleyen ve ilham veren çarpıcı görsel manzara- lar yaratmaktadır. Sonuç olarak, kentsel yeşil alanlar, Japon şehirlerinin turist destinasyonları olarak küresel çekiciliğine ve pazarlama gücüne katkıda bulunarak, dünyanın her yerinden ziyaretçilere doğal ve kültürel zenginliklerini deneyimleme olanağı sağlamaktadır. Japonya’nın doğaya duyduğu kültürel saygı, ülkenin çevre koruma ve çevre bilincine yönelik yaklaşımını şekillendiren toplumsal değerleri ve geleneklerindeki derin köklere dayanmaktadır. Geleneksel Japon bahçelerinin modern altyapıyla uyum içinde bir arada var olduğu Kyoto ve Fukuoka gibi kentlerde, kentsel bitki örtüsü bu kültürel mirasın somut bir ifadesi olarak işlev görmektedir. Bu titizlikle tasarlanmış yeşil alanlar yalnızca Japonya’nın estetik duyarlılığını sergilemekle kalmıyor, aynı zamanda şehir hayatının karmaşasından uzakta huzurlu bir sığınak da sunmaktadır. Japon şehirleri, kentsel yeşilliği koruyarak ve teşvik ederek kültürel miraslarına saygı gösteriyor ve doğanın zamansız güzelliğini ve uyumunu yansıtan ortamlar yaratıyor.

Bu tezde gerçekleştirilen ve turistler ve destinasyon yönetim organizasyonları tarafından yayınlanan görüntüleri analiz eden vaka çalışması aracılığıyla, bitki örtüsünün, özellikle de Kasım ayında gerçekleşen görüntü toplama ile ağaçların fotoğraflarda öne çıktığı açıkça görülmektedir. Turistik görüntülerdeki bu bitki örtüsü bolluğu, Japon şehirlerinin turistik imajının oluşumundaki öneminin altını çiziyor. Japon Akçaağacı ve Ginkgo biloba gibi ağaçların sonbahar yapraklarının canlı renkleri, Japonya’nın ünlü mevsimsel güzelliğini deneyimlemek isteyen ziyaretçileri çeken Kyoto ve

Fukuoka gibi şehirlerin cazibesine katkıda bulunmaktadır.

Sonuç olarak, “Japon şehirlerinin turistik imajında bitki örtüsünün önemi nedir?” şeklindeki başlangıç sorusuna cevap “bitki örtüsü şüphesiz Japon şehirlerinin turistik imajının ayrılmaz bir parçasıdır”, olmuştur. Varlığı sadece kentsel peyzajların estetik çekiciliğini artırmakla kalmayan, aynı zamanda Japonya’nın doğaya olan kültürel saygısını ve sürdürülebilirlik taahhüdünü de bünyesinde barındırmaktadır.

DEĞERLENDİRME

Görsel içerik analizi ve netnografi yöntemlerini kullanarak sosyal medyanın turizm imajı üzerindeki etkisini inceleyen bir yüksek lisans tezini inceledik. Vaka çalışmasına dayanan bu çalışmada Japonya’nın Kyoto ve Fukuoka gibi iki önemli turistik şehirde turizmde bitki örtüsü görsellerden hareketle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Tez çalışmasında Japonya’nın doğaya olan derin kültürel bağlantısının turizm imajına yansımaları incelenmiştir. Çalışmada kentsel bitki örtüsünün sürdürülebilir turizm açısından önemi çevre bilinciyle uyumlu bir şekilde ele alınmaktadır. Çalışma, görsel analizlere dayanmaktadır. Bundan sonraki çalışmalarda turistlere uygulanacak anketlerle desteklenmesi, sonuçların daha sağlam temellere oturmasını sağlayabilir. Veriler sadece sonbahar mevsiminde elde edilmiştir. Bundan sonraki çalışmalar da tek bir mevsim yerine diğer mevsimlerde incelenmeye alınabilir. Sürdürülebilir turizmin önemli bir paydaşı olan yerel halkın bakış açısının çalışmada ihmal edildiği göze çarpmaktadır. Turistik bir destinasyonda yerel halkın

da bitki örtüsüne yönelik algıları ve deneyimleri de incelenerek, çalışmaya farklı bir boyut kazandırılabilir.

KAYNAKÇA

Santos, M. I. D. L. P. (2024). A Vegetação Urbana Na Paisagem Turística Das Cidades Do Japão Análise De Conteúdos Visuais Partilhados Em Redes Sociais. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi). Portekiz: Lizbon University.

AYRINTILI BİLGİ İÇİN BKZ.

Bakhshi, S., Shamma, D. A. ve Gilbert, E. (2014, 26th April-1st May). Faces Engage Us: Photos With Faces Attract More Likes And Comments on Instagram, *The SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems*, Toronto.

Gorji, A., Almeida-García, F. ve Melé, P. (2023). Analysis Of The Projected Image of Tourism Destinations On Photographs: The Case of Iran On Instagram, *Anatolia*, 34 (2): 144-162.

Horner, S. ve Swarbrooke, J. (2002). *O Comportamento Do Consumidor No Turismo*. Aleph: Sao Paulo.

Mirzaalian, F. ve Halpenney, E. (2021). Exploring Destination Loyalty: Application of Social Media Analytics in a Nature-Based Tourism Setting, *Journal of Destination Marketing & Management*, 20 (100598): 1-15.

Park, H. J., Liang, Y. ve Ying, Q. (2019). Projected And Perceived Destination Image on Social Media: Comparing Perception of Destination Image Between Official DMO in South Korea and Chinese Travelers. *The China Tourism Forum – ABD*.

Walsh, S. (2022). The Top 10 Social Media Sites ve Platforms 2022. SEJ. Disponível em <https://www.searchenginejournal.com/social-media/biggest-social-media-sites/>, Erişim Tarihi: 14 Temmuz 2022.

Hatice GÜÇLÜ NERGİZ*

*Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, 41080 Kartepe/ Kocaeli.

E-posta: hg.nergiz@kocaeli.edu.tr

ORCID: 0000-0002-8848-7014

Hatice GÜÇLÜ NERGİZ

Adnan Menderes Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu’ndan mezun oldu (1996). Yüksek lisans derecesini Adnan Menderes Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği Dalı’ndan (2000), doktora derecesini de Anadolu Üniversitesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Dalı’ndan aldı (2006). Adnan Menderes Üniversitesi’nde çalışmaya başladı (1996). Doçentlik unvanını turizm alanında almış ve halen Kocaeli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü’nde görev yapmaktadır.